Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Kiesraad
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

**Directoraat-Generaal Bestuur en Koninkrijksrelaties**
Bestuur, Democratie en Financiën

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

**Kenmerk**
2015-0000215488

**Uw kenmerk**

Datum 16 april 2015
Betreft Adviesaanvraag over restzetelverdeling bij het afschaffen van de mogelijkheid om lijstverbindingen aan te gaan

Geachte heer Kummeling,

Op 9 december 2014 heeft de Tweede Kamer een motie-Taverne[1] aangenomen, waarin de regering wordt verzocht de mogelijkheid tot het aangaan van lijstverbindingen bij verkiezingen af te schaffen. Ik ben voornemens deze motie uit te voeren en ter zake een wetsvoorstel voor te bereiden. Voordat ik daartoe overga, verzoek ik u mij te adviseren over eventuele aanpassingen in het stelsel van restzetelverdeling.

Achtergrond van mijn verzoek vormt het feit dat het aangaan van lijstencombinaties niet los kan worden gezien van het (huidige) stelsel van restzetelverdeling. De Afdeling advisering van de Raad van State heeft hier in haar advies van 28 juni 2013[2] aandacht voor gevraagd. Zij wijst erop dat bij de meeste verkiezingen voor de restzetelverdeling het stelsel van grootste gemiddelden geldt. Dit stelsel is gunstiger voor grote dan voor kleine partijen, onder meer omdat met dit stelsel een partij meer dan één restzetel kan krijgen, anders dan bij toepassing van het stelsel van grootste overschotten. Het aangaan van lijstencombinaties kan voor kleinere partijen een manier zijn om hiervoor te compenseren.

In het licht van het voorgaande wil ik bezien of het wenselijk is om ook het systeem van de restzetelverdeling aan te passen. Ik verzoek u mij te adviseren over de vraag welke variant(en) van restzetelverdeling u – gegeven de voorgenomen afschaffing van de mogelijkheid om lijstencombinaties aan te gaan – werkbaar acht, en over de mogelijke effecten van elke variant voor grote en voor kleine partijen.

[1] Kamerstukken II, 2014-2015, 33 268, nr. 26
[2] Kamerstukken II 2012/2013, 33 268, nr. 21 (bijlage), p. 14

Ik verzoek u mij uw advies uiterlijk op 1 september 2015 te doen toekomen.

Een afschrift van deze brief zal ik aan de Voorzitter van de Tweede Kamer sturen.

Hoogachtend,

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

dr. R.H.A. Plasterk